

softconsulting

Autor: Lejla Softić, dipl.oec.¹

Troškovi korištenja usluga računovodstva 'u oblaku'

" Softver postaje sporiji brže nego što hardver postaje brži."

- Wirthov zakon

Računovodstvo, bez obzira da li je 'u oblaku' ili konvencionalno, u suvremenim uslovima poslovanja ne može se zamisliti bez upotrebe odgovarajućih softvera (programskih aplikacija) i hardvera (IT opreme). Troškovi IT podrške (softver i hardver) za računovodstvenu funkciju sastavni su dio operativnih troškova u svakom preduzeću. Korištenje usluga računovodstva 'u oblaku' jedan je od načina na koji preduzeće može kvalitetnije da upravlja sa vlastitim troškovima poslovanja, bez obzira da li posluje kao međunarodna grupacija/korporacija ili mikro, malo i srednje veliko preduzeće (MSP).

Softverska licenca² (engl. *Software Licence*) je pravni dokument kojim je regulisano korišćenje i distribucija softvera. Softverska licenca **omogućava krajnjem korisniku dozvolu da koristi jednu ili više kopija nekog softvera** na takav način da štiti sva prava autora. Glavna karakteristika vlasničkih licenci je to što njima proizvođač softvera garantuje korišćenje jedne ili više kopija softvera ukoliko krajnji korisnik pristane na uslove licence, dok proizvođač ostaje vlasnik tih kopija.

Poslovni programi (softveri) mogu, ovisno o finansijskoj snazi, veličini i djelatnosti preduzeća biti zastupljeni u bilansu, sa većim ili manjim udjelom u odnosu na ukupnu vrijednost imovine preduzeća. Kupovna cijena poslovnih programa može biti definisana kao paket aranžaman, gdje je u isti uključena vrijednost poslovnog programa i naknada za održavanje poslovnog programa. Kada se radi o kupovini poslovnog programa, moguće ga je iskazati u poslovnim knjigama **na bilansnoj poziciji „softvera” ili na poziciji „licence”**, jer se u većini slučajeva kupuje samo licenca, a ne kompletan softver.

Prosječno vrijeme korištenja poslovnog softvera u kompanijama je između **5 i 15 godina**. Bez obzira da li je u pitanju **pretplatni model** (softver kao usluga), **aplikativni softver** (npr. Microsoft Office) ili **poslovni softver** (ERP, CRM i sl.), održavanje i nadogradnja su standard. Kako se tehnologija razvija tako se javlja potreba za prilagođavanjem softverskih rješenja novim tzv. 'nosećim' tehnologijama ili platformama (operativni sistemi, cloud,...).

Ukoliko znamo da je prosječno korištenje poslovnog softvera, u preduzećima, 5-15 godina, te da se u poslovnim knjigama upotreba softvera može iskazati dvojako: kao bilansna pozicija „softver” ili „licenca”, pred računovodstvenom funkcijom i donosiocima odluka će se prije ili kasnije postaviti pitanje visine troškova za korištenje usluga računovodstva 'u oblaku' odnosno mogućnosti ostvarenja finansijskih ušteda njihovim korištenjem.

1 SoftConsulting s.p. Tuzla, Trg slobode 16 (BIT Centar), 750000 Tuzla, e-mail: lejla.softic@savjetnik.ba

Izvor za sliku: <https://pixabay.com/en/problem-analysis-mark-marker-hand-449368/>

2 Izvor: https://sr.wikipedia.org/wiki/Softverske_licence

Za prezentaciju troškova računovodstva 'u oblaku' korišten je primjer cijenovnika za PANTHEON Cloud usluge:

Cijene PANTHEON Cloud ³	
Postojeći korisnik	od 4,90 €/ mjesečno
Novi korisnik	od 9,91 €/mjesečno
Računovodstveni servisi	od 39,93 €/mjesečno odnosno 25,92 € za prenos licence

Prezentirani troškovi softvera, uz mogućnost ostvarenja ušteda troškova sa prelaskom na usluge računovodstva 'u oblaku', dio su ukupnih operativnih troškova koje će preduzeće ili računovodstveni servis sa 100% sigurnošću imati i u narednih 5-15 godina. Ako [međunarodna korporacija](#) želi da u BiH osnuje svoje novo preduzeće – kćerku ili ima već postojeće preduzeće – kćerku, korištenjem usluga računovodstva 'u oblaku' na jednostavan način matično preduzeće može direktno vršiti kontroling aktivnosti odnosno imati uvid u izvještaje preduzeća-kćerke, bez potrebe za značajnijim ulaganjima u softversku infrastrukturu odnosno ostvariti direktne finansijske uštede u vlastitom poslovanju.

Ukoliko se troškovi softverskih licenci odnosno troškovi prelaska na korištenje usluga računovodstva 'u oblaku' posmatraju prvenstveno sa finansijskog aspekta poslovanja, pred donosiocima poslovnih odluka ne bi trebalo biti dilema. Uštede troškova su očigledne. Dilema može biti samo: **Da li su donosioci odluka izvršili analizu trenutnog načina rada i aktualnih troškova softvera?** odnosno **Da li su izračunate finansijske uštede koje će preduzeće ostvariti, u narednih 5-15 godina, ukoliko se izvrši prelazak na korištenje usluga računovodstva 'u oblaku'?**

[Ekonomska računica](#) uvijek će biti glavni pokretač poslovanja. Troškovi poslovanja sve su više u fokusu i važniji su od bilo kojeg drugog faktora. To je potaknulo mnoga preduzeća da počnu razmatrati Cloud rješenja jer ona obećavaju smanjenje troškova, fleksibilnije operativne troškove poslovanja i plaćanje samo onoga što preduzeće uistinu koristi i troši. Na jednak način na koji preduzeća na leasing uzimaju automobile, iznajmljuju poslovni ili skladišni prostor, primjena računovodstva 'u oblaku' omogućava im da po tom istom konceptu iznajme potreban računovodstveni softver i hardver, te izbjegnu potrebu da ga nabavljaju i kupuju ako ga neće biti sposobne u potpunosti iskoristiti same.

Troškovi su sastavni dio poslovanja svakog preduzeća. Da li će preduzeće odnosno računovodstveni servisi vršiti analizu vlastitih operativnih troškova (npr. troškova softvera i softverskih licenci) zavisi od analitičkih vještina finansijskih stručnjaka, koji bi trebali u primjenih novih tehnologija na pronađu adekvatne poslovne modele (tehnološke, organizacijske, tržišne) za kreiranje finansijskih ušteda.

Ukoliko se troškovi softvera, u narednom periodu, budu tretirali kao 'nepromjenjivi' operativni troškovi izostati će primjena svih, pa tako i finansijskih, prednosti usluga računovodstva 'u oblaku'. U suprotnom, ostvarenjem finansijskih ušteda korištenjem usluga računovodstva 'u oblaku' preduzeće može kreirati integrisan poslovno-informacioni sistem za finansijsko upravljanje i na dislociranim lokacijama, bez obzira da je u pitanju međunarodna grupacija/korporacija ili MSP.

³ Izvor: <https://www.datalab.ba/pantheon-cloud/> sa cijenama iskazanim u trenutku izrade autorskog teksta – 04/2018.